

สรุปโครงการ

รหัสโครงการ มนช 502-9999/2562/004

โครงการบริการวิชาการแก่สังคม ประจำปี 2562

โดย

สำนักวิจัยและบริการวิชาการ

มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่

โครงการ

รายงานผลการ

ดำเนินโครงการ

สรุปผลการประเมินโครงการ

ตัวชี้วัดผลการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์โครงการ

1. ร้อยละ 100 ของกลุ่มเป้าหมายได้รับการพัฒนาความรู้จากมหาวิทยาลัย

สรุปตัวชี้วัด

กลุ่มเป้าหมายได้รับการพัฒนาความรู้จากมหาวิทยาลัยในด้านต่างๆ ดังนี้

1. ระบบสูบน้ำพลังงานแสงอาทิตย์ระดับชุมชน (คณะวิศวกรรมศาสตร์และเทคโนโลยี)
2. โรงอบแห้งพลังงานแสงอาทิตย์ (คณะวิศวกรรมศาสตร์และเทคโนโลยีและคณะบริหารธุรกิจ)
3. การถอดองค์ความรู้ชุมชนเข้มแข็ง กรณีศึกษาบ้านป่าดึ่งงาม ตำบลปึงโค้ง อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ (คณะสังคมศาสตร์และศิลปศาสตร์)
4. กฎหมายเกี่ยวกับป่าและการอยู่ร่วมกันของชุมชนกับป่าในเขตพื้นที่ป่าอนุรักษ์ (คณะนิติศาสตร์)
5. การท่องเที่ยวชุมชน บ้านป่าดึ่งงาม ตำบลปึงโค้ง อำเภอเชียงดาว จ.เชียงใหม่ (คณะบริหารธุรกิจ)
6. การแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมชุมชน ทักษะทางภาษา (วิทยาลัยนานาชาติ)

2. ชุมชนนำองค์ความรู้จากการบริการวิชาการไปปรับใช้ในการดำรงชีวิตหรือการดำเนิน

กิจกรรมภายในชุมชนอย่างต่อเนื่องอย่างน้อย 2 เรื่อง

- การทำโรงอบแห้งพลังงานแสงอาทิตย์
- ระบบสูบน้ำพลังงานแสงอาทิตย์
- การพัฒนาบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์อบแห้งของชุมชน
- กฎหมายเกี่ยวกับป่าชุมชน
- ต้นแบบพื้นที่นวัตกรรมความเข้มแข็งของชุมชนและถ่ายทอดให้กับชุมชน

(อ้างอิงสรุปผลการประเมินความสำเร็จตามตัวบ่งชี้)

3. ระดับค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโครงการที่มีต่อการจัดโครงการไม่น้อยกว่า 3.51
จากคะแนนเต็ม 5

ระดับความพึงพอใจ	จำนวนผู้ตอบ	ค่าเฉลี่ย
ระดับความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโครงการในภาพรวม	55	4.02

สรุปแบบประเมินความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโครงการ

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
1. ชาย	38	69.09
2. หญิง	17	30.91
รวม	55	100.00
อาชีพ		
1. พนักงานรัฐ/รัฐวิสาหกิจ	2	3.64
2. พนักงานเอกชน	1	1.82
3. ผู้ประกอบการ	4	7.27
4. รับจ้างทั่วไป	8	14.55
5. เกษตรกร	38	69.09
6. อื่นๆ	2	3.64
รวม	55	100.00

สรุปแบบประเมินความพึงพอใจต่อการจัดโครงการ

รายละเอียด	ค่าเฉลี่ย	ระดับความพึงพอใจ
ด้านกระบวนการ / ขั้นตอนการให้บริการ		
1. การประชาสัมพันธ์และแจ้งข้อมูลการจัดอบรม	3.89	มาก
2. การติดต่อประสานงาน	3.76	มาก
ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและการบริหารการประชุม		
3. ความเหมาะสมของสถานที่จัดโครงการ	4.05	มาก
4. ความเหมาะสมของเครื่องมือ/อุปกรณ์	3.87	มาก
5. ความเหมาะสมของวัสดุและเอกสารประกอบการอบรม	3.98	มาก
6. ระยะเวลาในการจัด	4.00	มาก
ด้านวิทยากร		
7. ความรู้ความสามารถของวิทยากร	4.08	มาก
8. เทคนิคการถ่ายทอดความรู้ของวิทยากร	4.16	มาก
9. ความชัดเจนในการตอบคำถาม	4.12	มาก
10. การเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นและกิจกรรมเรียนรู้	3.86	มาก
11. การใช้สื่อประกอบการบรรยายของวิทยากร	3.98	มาก
ด้านกิจกรรม		
12. ภาพรวมในการจัดกิจกรรมบริการวิชาการแก่สังคม	4.11	มาก
ด้านการนำไปใช้ประโยชน์		
13. สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้	4.11	มาก
14. สามารถนำความรู้ไปเผยแพร่/ถ่ายทอดแก่ชุมชนได้	4.06	มาก
15. ทำให้ชุมชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น	4.32	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	4.02	มาก

การดำเนินโครงการบริการวิชาการ

1. คณะวิศวกรรมศาสตร์และเทคโนโลยี ได้ดำเนินโครงการสร้างระบบสูบน้ำพลังงานแสงอาทิตย์ระดับชุมชน ในพื้นที่ชุมชนบ้านป่าตึงงาม ตำบลบึงไค้ง อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อพัฒนาศักยภาพการเกษตรกรรมระดับชุมชนในเขตพื้นที่ชนบท เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้เทคโนโลยีระบบสูบน้ำด้วยพลังงานแสงอาทิตย์เพื่อช่วยแก้ปัญหาการขาดแคลนน้ำและพัฒนาแหล่งน้ำให้มีน้ำสำหรับการเกษตรแบบผสมผสาน ซึ่งทำให้เกษตรกรสามารถลดต้นทุนการผลิตด้านน้ำมันเชื้อเพลิง ประมาณ 10,000 บาทต่อปี และเพิ่มพื้นที่เพาะปลูกนอกเขตชลประทานของเกษตรกร จำนวน 15 ราย ในพื้นที่ประมาณ 60 ไร่ งบประมาณจากสถานทูตออสเตรเลีย

(ภาพ : การสร้างระบบสูบน้ำพลังงานแสงอาทิตย์ระดับชุมชน)

2. คณะวิศวกรรมศาสตร์และเทคโนโลยี ได้ดำเนินโครงการสร้างโรงอบแห้งพลังงานแสงอาทิตย์ เพื่อรองรับผลผลิตทางการเกษตรที่ชุมชนได้ปลูกแบบผสมผสาน ซึ่งจะเป็นการลดต้นทุนทางด้านพลังงานและเพิ่มมูลค่าผลผลิตทางการเกษตรให้กับชุมชน จึงได้พัฒนากล้วยอบแห้งพลังงานแสงอาทิตย์บ้านป่าตึงงาม และ คณะบริหารธุรกิจ ร่วมดำเนินโครงการโดย ได้พัฒนาบรรจุภัณฑ์ โดยการถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับกลุ่มแม่บ้าน ในการผลิตและขายส่งกล้วยอบแห้งในราคากล่องละ 20 บาท ซึ่งกลุ่มแม่บ้านมีรายได้จากการขายในเดือนมกราคม 2563 คือ ขายได้ประมาณ 600 กล่องต่อเดือน ได้กำไรประมาณกล่องละ 7 บาท ทำให้มีกำไรต่อเดือนประมาณ 4,200 บาท งบประมาณสนับสนุนจากมูลนิธิ SCG

(ภาพ : โรงอบแห้งพลังงานแสงอาทิตย์)

3. คณะสังคมศาสตร์และศิลปศาสตร์ ได้ดำเนินโครงการถอดองค์ความรู้ชุมชนเข้มแข็ง กรณีศึกษาบ้านป่าดิ่งงาม ตำบลบึงไค้ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ และวิทยาลัยนานาชาติ ถอดองค์ความรู้ชุมชนเข้มแข็งสรุปเป็นภาษาอังกฤษ และภาษาจีน โดยทั้ง 2 คณะวิชา ได้ลงพื้นที่เพื่อศึกษาและถอดรูปแบบความเข้มแข็งของชุมชน ในมิติต่างๆ ได้แก่ การอนุรักษ์ทรัพยากรดิน น้ำ ป่า รวมถึงธนาคารอาหาร ชุมชนได้ทราบถึงความเข้มแข็ง ที่ส่งผลต่อเนื่องสู่โมเดลของชุมชนตนเอง สะท้อนถึงการสร้างคน การเข้าใจ เข้าถึง และเห็นคุณค่าสมบัติสาธารณะ ดิน น้ำ ป่า และธนาคารอาหารชุมชน เพื่อเป็นต้นแบบที่สามารถนำไปถ่ายทอดแก่ชุมชนอื่นๆ หรือหน่วยงานที่ต้องการเข้ามาศึกษาดูงานในชุมชน เพื่อนำไปพัฒนาและสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนของตนเองรวมไปถึงการสร้างผู้นำที่เข้มแข็ง ที่จะเป็นแบบอย่างที่ดีต่อชุมชนอื่นต่อไป

(ภาพ : การถอดองค์ความรู้ชุมชนเข้มแข็ง กรณีศึกษาบ้านป่าดิ่งงาม)

4. คณะนิติศาสตร์ดำเนินโครงการ การให้ความรู้เรื่องกฎหมายเกี่ยวกับป่าและการอยู่ร่วมกันของชุมชนกับป่าในเขตพื้นที่ป่าอนุรักษ์ โดยได้ถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับกลุ่มเป้าหมาย เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจ เรื่องการอยู่ร่วมกันของชุมชนกับป่าในเขตพื้นที่ป่าอนุรักษ์และความสัมพันธ์เชิงอำนาจขององค์กรที่เกี่ยวข้องในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ ทำให้ชุมชน มีความรู้เกี่ยวกับกฎหมายการถือครองที่ดิน การอยู่อาศัยบนที่ดินที่ราชพัสดุ การอยู่ร่วมกันของชุมชนกับป่าในเขตพื้นที่ป่าอนุรักษ์ และสามารถนำความรู้ไปใช้ได้ถูกต้อง ไม่ถูกเอารัดเอาเปรียบ

(ภาพ : การให้ความรู้เรื่องกฎหมายเกี่ยวกับป่าและการอยู่ร่วมกันของชุมชนกับป่าในเขตพื้นที่ป่าอนุรักษ์ ชุมบ้านบ้านป่าดึ่งงาม)

ชุมชนหรือองค์กรเป้าหมายดำเนินการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

จากการดำเนินโครงการบริการวิชาการในปีการศึกษา 2562 แก่ชุมชนเป้าหมายผ่านโครงการที่มหาวิทยาลัยได้ดำเนินการร่วมกับชุมชนบ้านป่าดิงงาม ตำบลปึงโค้ง อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ชุมชนบ้านป่าดิงงาม ตำบลปึงโค้ง อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ เป็นชุมชนที่มีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี 2560 เป็นต้นมา และได้รับการยกย่องในระดับชาติ ทำให้ชุมชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

ปี 2560 ชุมชนบ้านป่าดิงงาม ได้รับรางวัลรองชนะเลิศอันดับที่ 1 โครงการ “พื้มน้ำองรักรักษ์น้ำ ตามแนวพระราชดำริ พ.ศ. 2560” ซึ่งจัดโดยมูลนิธิอุทกพัฒน์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ รับรางวัลโล่ของมูลนิธิอุทกพัฒน์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ มอบโดย ดร.สุเมธ ตันติเวชกุล

ปี 2561 ชุมชนบ้านป่าดิงงาม ได้รับรางวัลลูกโลกสีเขียว ประเภทชุมชน ครั้งที่ 18 (พ.ศ. 2560-2561) วิถีพอเพียง แบ่งปัน ผูกพัน ดิน น้ำ ป่า จัดโดย สถาบันลูกโลกสีเขียว สนับสนุนโดย บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน)

ปี 2561 ชุมชนบ้านป่าดิงงาม ได้รับรางวัลรองชนะเลิศ ในโครงการประกวดหมู่บ้านที่มีกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ (สสอ.) ดีเด่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 ระดับประเทศ รับรางวัลและโล่เกียรติยศ จากกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช จัดโดย กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

ปี 2561 ชุมชนบ้านป่าดิงงาม ได้รับรางวัลดีเด่น โครงการ “ลดเมืองร้อน ด้วยมือเรา” ปีที่ 13 จัดโดย บริษัท โตโยต้า มอเตอร์ ประเทศไทย จำกัด ร่วมกับมูลนิธิสถาบันสิ่งแวดล้อมไทย

ปี 2561-2562 มหาวิทยาลัยได้จัดตั้ง“ศูนย์วิจัยชุมชนบริหารจัดการน้ำตามแนวพระราชดำริ เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน” ณ ชุมชนบ้านป่าดิงงาม ต.ปิงโค้ง อ.เชียงดาว จ.เชียงใหม่ซึ่งได้งบประมาณสนับสนุน จำนวน 40,000 บาท จากสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.) โดยได้จัดตั้งเป็นแหล่งรวบรวมตัวอย่างความสำเร็จของการบริหารจัดการน้ำชุมชนตามแนวพระราชดำริ ที่เหมาะสมตามสภาพภูมิสังคม เพื่อเพิ่มผลผลิต เพิ่มรายได้ และลดปัญหาน้ำท่วม น้ำแล้งในพื้นที่ ทั้งในภาวะวิกฤต และภาวะปกติ เพื่อเป็นภูมิคุ้มกัน พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ รวมทั้งการสร้างความมั่นคงด้านน้ำ

(ภาพ : ศูนย์วิจัยชุมชนบริหารจัดการน้ำตามแนวพระราชดำริ เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน)

ปี 2562 มหาวิทยาลัยได้ดำเนินโครงการสร้างระบบสูบน้ำพลังงานแสงอาทิตย์ระดับชุมชน ทำให้เกษตรกรสามารถลดต้นทุนด้านน้ำมันเชื้อเพลิง ประมาณ 10,000 บาทต่อปี ต่อราย และเพิ่มพื้นที่เพาะปลูกนอกเขตชลประทานของเกษตรกร จำนวน 15 ราย ในพื้นที่ประมาณ 60 ไร่ และยังสามารถเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร สร้างรายได้ สามารถแก้ปัญหาภัยแล้งให้กับเกษตรกร ทำให้ชุมชนเกิดกระบวนการเรียนรู้ในการบริการจัดการน้ำ การใช้พลังงานทดแทน และสามารถเป็นชุมชนต้นแบบในการบริหารจัดการน้ำ ตลอดจนสามารถถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับผู้ที่สนใจ โครงการโรงอบแห้งพลังงานแสงอาทิตย์ ทำให้กลุ่มแม่บ้าน สามารถผลิตและขายส่งผลิตภัณฑ์กล้วยอบรมแห้งพลังงานแสงอาทิตย์ โดยได้กำไรต่อเดือนประมาณ 4,200 บาท เป็นการสร้างรายได้ สร้างอาชีพให้กับกลุ่มแม่บ้าน โดยกลุ่มแม่บ้านได้จัดตั้งเป็นกลุ่มอาชีพภายในชุมชนและมีการวางแผนในการพัฒนาการแปรรูปผลิตภัณฑ์อย่างอื่น เช่น ชาอบแห้ง มะม่วงอบแห้ง กระจี้บอบแห้ง เป็นต้น และมีการวางแผนการจัดจำหน่ายผ่านสื่อช่องทางออนไลน์เพิ่มเติมจากการนำไปจำหน่ายที่ตลาดในหมู่บ้านและในเขตตำบลหรืออำเภอใกล้เคียง

(ภาพ : การใช้ระบบสูบน้ำพลังงานแสงอาทิตย์กับแปลงเกษตร)

(ภาพ : ผลิตภัณฑ์กล้วยป่าดิงงามจากโรงอบแห้งพลังงานแสงอาทิตย์)

นอกจากนี้ ผู้ใหญ่บ้านและสมาชิกชุมชนบ้านป่าดิงงาม ยังได้ดำเนินการจัดทำกฎระเบียบและเงื่อนไขการใช้ประโยชน์ในพื้นที่ต่างๆ รวมถึงมาตรการลงโทษผู้ฝ่าฝืนโดยการแต่งตั้งคณะกรรมการป่าชุมชนเพื่อทำหน้าที่ควบคุมดูแลการจัดการป่าให้เป็นไปตามกฎระเบียบที่ตั้งขึ้นร่วมกัน โดยทุกคนมีส่วนร่วมในการวางแผนและร่วมกันออกกฎระเบียบ ซึ่งได้รับความช่วยเหลือจากองค์กรท้องถิ่นและมหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่ ให้ความรู้โดยสามารถสรุปได้ดังนี้

กฎระเบียบป่าชุมชน บ้านป่าดิงงาม

1. ห้ามบุคคลภายนอกในและนอกหมู่บ้านทำไม้ขายเพื่อจำหน่ายออกนอกชุมชน
2. ห้ามบุกรุกและขยายพื้นที่ทำกินในเขตป่าชุมชนที่กำหนดไว้
3. ห้ามล่าสัตว์ป่าและสัตว์น้ำในบริเวณเขตอนุรักษ์และพื้นที่สงวนหากพบเห็นและจับได้จะมีโทษในการปรับตั้งแต่ 1,000 ถึง 10,000 บาท
4. ต้องมีการปลูกป่าเสริมทุกปี
5. ห้ามขายบ้านเพื่อใช้ประโยชน์จากไม้แบบของบ้านในทุกกรณี
6. หากฝ่าฝืนชุมชนจะไม่พิจารณาผลประโยชน์ที่ควรจะได้รับ
7. ห้ามนำบุคคลภายนอกเข้ามาหาผลประโยชน์กับชุมชนในทุกกรณี
8. ไม้ขายที่ดินให้กับบุคคลภายนอก

บทลงโทษเมื่อมีผู้ฝ่าฝืนกฎ

ครั้งที่ 1 ตักเตือนทั้งวาจาและเป็นลายลักษณ์อักษร

ครั้งที่ 2 งดให้การช่วยเหลือกับครอบครัวเป็นเวลา 1 ปี จนกว่าจะปรับปรุงแก้ไข

ครั้งที่ 3 ดำเนินการให้ครอบครัวนั้นออกจากกลุ่มต่างๆ เช่น กลุ่มอิสระ กลุ่มเงินล้าน

อีกทั้งชุมชนยังสามารถถ่ายทอดองค์ความรู้สู่ชุมชนอื่นหรือหน่วยงานภายนอกได้ อาทิ เช่น

ปี 2562 ชุมชนบ้านป่าดิงงาม ได้รับเชิญเป็นวิทยากรให้กับเยาวชน ในกิจกรรมเยาวชนร่วมปกป้องผืนป่า ทรัพยากรธรรมชาติและสร้างฝายมีชีวิต โครงการป้องกันและฟื้นฟูป่าไม้และทรัพยากรธรรมชาติ ให้กับนักเรียนโรงเรียนบ้านออน ณ ชุมชนบ้านป่าดิงงาม ในวันที่ 9 ม.ค. 2562 จัดโดยกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในจังหวัดเชียงใหม่

ปี 2562 ชุมชนบ้านป่าดิงงาม ได้รับเชิญเป็นวิทยากรให้กับเยาวชน ในโครงการฝึกอบรมยุวชนกร หลักสูตร “ยุวชนกรเรียนรู้งานชลประทาน (ด้านบริหารจัดการน้ำ)” ประจำปีงบประมาณ 2562 ให้กับนักเรียนโรงเรียนบ้านห้วยจะคำน ณ โรงเรียนบ้านห้วยจะคำน ตชด.อนุสรณ์ ในวันที่ 8 ก.พ. 2562 จัดโดยโครงการชลประทานเชียงใหม่ สำนักงานชลประทานที่ 1 กรมชลประทาน